

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE] SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 1. jūnijā¹

Lieta C-166/15

**Aleksandrs Ranks,
Jurijs Vasiļevičs**

(Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas (Latvija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Direktīva 91/250/EEK — Datorprogrammu tiesiskā aizsardzība — Neoriģinālo datorprogrammu kopiju pārdošana — Kopijas uz cita, nevis uz oriģinālā datu nesēja — Izplatīšanas tiesību aizskāruma pastāvēšana — Iespēja atsaukties uz izplatīšanas tiesību izsmelšanu — Reprodukcēšanas tiesību aizskāruma pastāvēšana

I – Ievads

1. Ar 2015. gada 18. marta rīkojumu, kas Tiesā saņemts 2015. gada 13. aprīlī, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija (Latvija) uzdevusi divus prejudiciālus jautājumus par Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvas 2009/24/EK par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (OV 2009, L 111, 16. lpp.) 4. un 5. panta interpretāciju.

2. Šie jautājumi tika uzdoti saistībā ar krimināllietu pret Aleksandru Ranku un Juriju Vasiļeviču (turpmāk tekstā kopā – “apsūdzētie”) konkrēti par *Microsoft Corporation* (turpmāk tekstā – “*Microsoft*”) autortiesību iespējamo pārkāpumu, kas radies, pārdodot datorprogrammu kopijas uz cita, nevis oriģinālā datu nesēja.

II – Atbilstošās tiesību normas

3. Saskaņā ar Direktīvas 2009/24 10. pantu tiek atcelta Padomes 1991. gada 14. maija Direktīva 91/250/EEK par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (OV 1991, L 122, 42. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1993. gada 29. oktobra Direktīvu 93/98/EEK par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņu saskaņošanu (OV 1993, L 290, 9. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 91/250”).

4. Atbilstoši Direktīvas 2009/24 11. pantam šī direktīva stājas spēkā 2009. gada 25. maijā. Tomēr no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka atbilstošie pamatlietas fakti ir notikuši laikā no 2001. gada 28. decembra līdz 2004. gada 22. decembrim. Līdz ar to šajā lietā ir jāpiemēro Direktīvas 91/250 noteikumi.

¹ — Oriģinālvaloda – franču.

5. Direktīvas 91/250 4. pantā “Ierobežota rīcība” ir noteikts:

“Saskaņā ar 5. un 6. panta nosacījumiem tiesību īpašnieka ekskluzīvās tiesībās, ko paredz 2. pants, ietilpst tiesības uz šādu rīcību vai tiesības atļaut šādu rīcību:

a) uz visiem laikiem vai uz laiku pavairot datorprogrammu ar visiem līdzekļiem un visās formās, pa daļai vai kopumā. Ciktāl datorprogrammas uzlādēšana, demonstrācija, lietošana, pārraidīšana vai glabāšana prasa to pavairot, šādu rīcību sankcionē tiesību īpašnieks;

[..]

c) izplatīt sabiedrībā oriģinālo datorprogrammu vai tās eksemplārus jebkādā formā, ieskaitot izīrēšanu. Pirmā programmas eksemplāra pārdošana Kopienā, ko izdara tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu, ir izsmēlusi tiesības šo eksemplāru izplatīt Kopienā, izņemot tiesības kontrolēt turpmāku programmas vai tās eksemplāru izīrēšanu.”

6. Direktīvas 91/250 5. pants “Atkāpes rīcības ierobežojumu gadījumā” ir formulēts šādi:

“1. Ja līgumi to īpaši neparedz, darbības, kas minētas 4. panta a) un b) punktā, neprasa tiesību īpašnieka atļauju, ja tās jāveic, lai likumīgais ieguvējs lietotu datorprogrammu saskaņā ar mērķi, kam tā domāta, ieskaitot kļūdu labošanu.

2. Personai, kas tiesīga lietot datorprogrammu, līgums nedrīkst liegt izgatavot programmas rezerves kopiju, ja tā vajadzīga, lai programmu varētu lietot.

[..]”

7. Direktīvas 91/250 7. pantā “Īpaši aizsardzības pasākumi” ir paredzēts:

“1. Ciktāl tas nav pretrunā ar 4., 5. un 6. panta noteikumiem, dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem nodrošina piemērotus līdzekļus pret personām, kas veic kādu no šā punkta a), b) un c) apakšpunktā uzskaitītajām darbībām:

a) laiž apgrozībā datorprogrammas eksemplāru, zinot vai pieļaujot iespēju, ka šis eksemplārs izgatavots, pārkāpjot autortiesības;

b) komerciālos nolūkos tur īpašumā datorprogrammas eksemplāru, zinot vai pieļaujot iespēju, ka šis eksemplārs izgatavots, pārkāpjot autortiesības;

[..].

2. Visus datorprogrammu eksemplārus, kas pārkāpj autortiesības, konfiscē saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem.

[..]”

III – Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

8. Laikā no 2001. gada 28. decembra līdz 2004. gada 22. decembrim apsūdzētie personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās interneta vietnē www.ebay.com piedāvātajā tirdzniecības platformā ir pārdevuši vairāk nekā 3000 ar autortiesībām aizsargātu datorprogrammu kopiju.

9. *Microsoft* pieder autortiesības uz datorprogrammām, kas tikušas šādi pārdotas, tostarp uz programmām ar nosaukumu “Windows 95”, “Windows 98”, “Windows 2000 Professional”, “Windows Millenium”, “Windows XP Home 2002”, “Office 2000 Professional”, “Office XP Small Business” un “Office 2003”.

10. Izmeklēšanas laikā nav bijis iespējams precīzi noteikt kopējo summu, ko apsūdzētie ir ieguvuši, veicot šādu pārdošanu. Tomēr ir ticis konstatēts, ka apsūdzētie ir saņēmuši EUR 229 724,67 maksājumu sistēmā “PayPal”, kas piedāvāta www.ebay.com interneta vietnē.

11. Šādas tirdzniecības ceļā apsūdzētie tostarp pārdevuši:

- vienu programmas “Windows Millenium Edition” kopiju, kuras licences noteikumos ir noteikts, ka to var izplatīt vienīgi kopā ar jaunu datoru (“for distribution only with a new PC”);
- divas programmas “Windows 2000 Professional OEM” kopijas ar lietošanas pamācības grāmatiņu un autentiskuma sertifikātu, kuru eksperts uzskatīja par nelegālu kompaktdiska un instalācijas programmas “Microsoft Windows 2000 Professional” reprodukciju;
- trīsdesmit programmas “Windows 98 Second Edition OEM” kopijas ar lietošanas pamācības grāmatiņu un autentiskuma sertifikātu, kuru eksperts uzskatīja par nelegālu kompaktdiska un instalācijas programmu “Microsoft Windows 98 Starts Here 4/98” un “Microsoft Windows 98 Second Edition” reprodukciju.

12. Iesniedzējtiesa precīzē, ka apsūdzētajiem ir uzrādīta apsūdzība par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem:

- par autortiesību aizsardzības objektu, kas reproducēti vai kā citādi izmantoti, pārkāpjot autortiesības, nelikumīgu realizāciju personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās (Krimināllikuma 149. panta trešā daļa redakcijā, kas bija spēkā 2002. gada 17. oktobrī);
- par svešas preču zīmes tīšu nelikumīgu izmantošanu, nodarot būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm (Krimināllikuma 206. panta otrā daļa), un
- par uzņēmējdarbību bez reģistrēšanas, nodarot būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātām personas interesēm (Krimināllikuma 207. panta otrā daļa).

13. Ar 2012. gada 3. janvāra spriedumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa atzina apsūdzētos par vainīgiem Krimināllikuma 149. panta trešajā daļā un 206. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un tos notiesāja, liekot daļēji atlīdzināt kaitējuma kompensāciju un pilnībā atlīdzināt procesuālos izdevumus. Apsūdzībā pēc Krimināllikuma 207. panta otrās daļas apsūdzētie nav atzīti par vainīgiem.

14. Ar 2013. gada 22. marta spriedumu iesniedzējtiesa atcēla pirmās instances tiesas spriedumu, ciktāl tas attiecās uz apsūdzēto notiesāšanu atbilstoši Krimināllikuma 149. panta trešajai daļai, un uzlikto sodu. Tomēr šī tiesa notiesāja apsūdzētos atbilstoši Krimināllikuma 149. panta trešajai daļai, redakcijā, kas bija spēkā 2002. gada 17. oktobrī. Spriedums pārējā daļā netika mainīts.

15. Ar 2013. gada 13. oktobra lēmumu Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts pilnībā atcēla 2013. gada 22. marta spriedumu un nosūtīja lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

16. Ar 2013. gada 8. oktobra lēmumu iesniedzējtiesa krimināllietu apsūdzēto apsūdzībā pēc Krimināllikuma 149. panta trešās daļas (likuma redakcijā 2010. gada 31. decembrī), Krimināllikuma 206. panta otrās daļas un Krimināllikuma 207. panta otrās daļas atkārtoti pieņēma iztiesāšanai apelācijas kārtībā.

17. Šaubīdamās par sprieduma *UsedSoft*² piemērojamību pamatlietas apstākļos, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai persona, kura ir iegādājusies lietotu programmatūru uz neoriģināla diska ar licenci, kura darbojas un to nelieto neviens cits lietotājs, atbilstoši Direktīvas 2009/24 5. [panta] 1. punktam un 4. [panta] 2. punktam, var atsaukties uz tiesību izplatīt to datorprogrammas eksemplāru (kopiju) izsmelšanu, ko pirmais ieguvējs ir iegādājies no tiesību īpašnieka ar oriģinālu disku, [ja] [oriģinālais] disks gājis bojā un ja pirmais ieguvējs savu programmas eksemplāru (kopiju) ir izdzēsis vai to vairs nelieto?
- 2) Ja uz pirmo jautājumu atbilde ir apstiprinoša, vai persona, kura var atsaukties uz tiesību izplatīt datorprogrammas eksemplāru (kopiju) izsmelšanu, ir tiesīga šo programmnodrošinājumu ar neoriģinālu disku pārdot tālāk trešajai personai Direktīvas 2009/24 4. [panta] 2. punkta un 5. [panta] 2. punkta izpratnē?”

IV – Tiesvedība Tiesā

18. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika reģistrēts Tiesas kancelejā 2015. gada 13. aprīlī.

19. Rakstveida apsvērumus iesniedza apsūdzētie, *Microsoft*, Latvijas, Itālijas un Polijas valdības, kā arī Eiropas Komisija.

20. Uz 2016. gada 16. marta tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai ieradās apsūdzētie un *Microsoft*, Latvijas valdība un Komisija.

V – Prejudiciālo jautājumu analīze

21. Tiesai iesniegtie jautājumi attiecas uz to, vai pastāv autortiesību pārkāpums tādēļ, ka bez tiesību īpašnieka piekrišanas ir tikušas tirgotas datorprogrammu kopijas, kas ir tikušas izgatavotas bez tiesību īpašnieka atļaujas uz neoriģināla datu nesēja (turpmāk tekstā – “neoriģinālas materiālas kopijas”). Šie jautājumi tāpat neattiecas uz to, ka tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu tirgo kopijas, ko būtu izgatavojis tiesību īpašnieks vai ar viņa atļauju uz oriģināla datu nesēja (turpmāk tekstā – “oriģinālas materiālas kopijas”).

22. Pamatlietā apsūdzētie ir apsūdzēti par datorprogrammu, uz kurām autortiesības pieder *Microsoft*, neoriģinālu materiālu kopiju pārdošanu tūkstošos eksemplāru. Savos rakstveida apsvērumos apsūdzētie ir apstiprinājuši, ka šīs kopijas ir iegādājušies no uzņēmumiem vai privātpersonām, kuras tās vairs nelietoja.

23. Neoriģinālu materiālu kopiju pārdošana var apdraudēt divu veidu ekskluzīvās tiesības, kas tiesību īpašniekiem ir piešķirtas Direktīvas 91/250 4. panta a) un c) punktā, proti, ekskluzīvas tiesības uz šādu rīcību un tiesības atļaut uz visiem laikiem vai uz laiku pavairot datorprogrammu (turpmāk tekstā – “reproducēšanas tiesības”), kā arī ekskluzīvas tiesības uz šādu rīcību un tiesības atļaut izplatīt sabiedrībā oriģinālo datorprogrammu vai tās eksemplārus jebkādā formā, ieskaitot izīrēšanu (turpmāk tekstā – “izplatīšanas tiesības”).

24. Turklāt, lai arī uzdotajos jautājumos ir skaidri minēta tikai izplatīšanas tiesību izsmelšana, šie jautājumi attiecas arī uz noteikumiem, kuros ir paredzētas atkāpes no reproducēšanas tiesībām, proti, uz Direktīvas 91/250 5. panta 1. un 2. punktu.

2 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

25. Līdz ar to uzskatu par vajadzīgu pārfrāzēt Tiesai iesniegtos jautājumus turpmāk norādītajā veidā. Ar saviem jautājumiem, kas ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 91/250 4. panta a) un c) punkts, kā arī 5. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesību īpašnieka ekskluzīvās reproducēšanas un izplatīšanas tiesības tiek pārkāptas, ja lietotājs bez tiesību īpašnieka atļaujas uz cita materiālā nesēja, nevis uz oriģinālā materiālā nesēja izgatavo datorprogrammas kopiju un ja šis vai cits lietotājs pārdod šo kopiju bez tiesību īpašnieka atļaujas, pat tādos apstākļos, kad:

- oriģinālais materiālais nesējs ir bojāts un
- minētās kopijas pārdevējs padara nelietojamu jebkuru citu savā īpašumā esošo kopiju.

A – Par uzdoto jautājumu pieņemamību

26. Latvijas valdība ir izteikusi šaubas par iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu pieņemamību, ciktāl šajos jautājumos ir minēta neoriģinālu materiālu kopiju pārdošana ar licencēm, bet lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir norādīti eksperta atzinumi, kuros ir konstatēts, ka pārdotās kopijas ir kontrafakti. Tādējādi uzdotajiem jautājumiem neesot nekādas nozīmes pamatlietas risinājumā.

27. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā iedibinātās sadarbības starp Tiesu un valsts tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kas iztiesā lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība. Līdz ar to gadījumā, ja uzdotie jautājumi ir par Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu³.

28. Tādējādi ir iespējams atteikties lemt par valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem⁴.

29. Šajā lietā, kā tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai ir norādījusi arī pati Latvijas valdība, kvalifikācija par “kontrafaktu” būs atkarīga no Tiesas sniegtās atbildes uz uzdotajiem jautājumiem. Lai to ilustrētu, norādīšu, ka, ja Tiesa nospriestu, ka neoriģinālo materiālo kopiju izgatavošana un pārdošana tādos apstākļos kā pamatlietā esošie neapdraud reproducēšanas un izplatīšanas tiesības, valsts tiesa vairs nevarēs uzskatīt šīs kopijas par kontrafaktiem.

30. Šādos apstākļos es uzskatu, ka uzdotajiem jautājumiem ir tieša saistība ar pamatlietas priekšmetu un tādējādi tie ir pieņemami.

B – Par izplatīšanas tiesību aizskāruma pastāvēšanu, pārdodot neoriģinālas materiālas datorprogrammu kopijas

31. Tagad ir jāizvērtē, vai Direktīvas 91/250 4. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesību īpašnieka ekskluzīvās izplatīšanas tiesības tiek aizskartas šo secinājumu 25. punktā norādītajos apstākļos.

3 — It īpaši skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Delvigne* (C-650/13, EU:C:2015:648, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

4 — It īpaši skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Delvigne* (C-650/13, EU:C:2015:648, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

32. Saskaņā ar šīs tiesību normas pirmo teikumu izplatīšanas tiesību pārkāpums ir oriģinālās datorprogrammas vai tās kopijas izplatīšana sabiedrībā bez tiesību īpašnieka atļaujas. Pamatlietā netiek apstrīdēts, ka apsūdzētie tirdzniecības platformā, ko piedāvā interneta vietne www.ebay.com, ir pārdevuši vairākus tūkstošus datorprogrammu neoriģinālo materiālo kopiju bez tiesību īpašnieka, proti, *Microsoft*, atļaujas. Tāpat netiek apspriests, ka šie pārdošanas gadījumi ir uzskatāmi par izplatīšanu iepriekš minētās tiesību normas izpratnē.

33. Līdz ar to attiecīgo kopiju pārdošana pamatlietā ir *Microsoft* izplatīšanas tiesību pārkāpums, ja vien netiek pierādīts, ka uz šo pārdošanu attiecas kāda atkāpe no izplatīšanas tiesībām. Šajā ziņā lielākā Tiesai iesniegto apsvērumu daļa attiecas uz to, vai uz šādu pārdošanu attiecas noteikums par izplatīšanas tiesību izsmelšanu, kas paredzēts Direktīvas 91/250 4. panta c) punkta otrajā teikumā.

34. Tiesai iesniegtajos apsvērumos var tikt konstatētas trīs pieejas attiecībā uz noteikuma par tiesību izsmelšanu iespējamo piemērošanu neoriģinālajām materiālajām kopijām.

35. Atbilstoši stingrajai pieejai, ko aizstāv *Microsoft*, kā arī Itālijas un Polijas valdības, uz neoriģinālu materiālu kopiju vispār nevar attiekties izplatīšanas tiesību izsmelšana, un tārad lietotājs to nevar pārdot bez tiesību īpašnieka atļaujas.

36. Atbilstoši liberālai pieejai, ko atbalsta apsūdzētie un Latvijas valdība, uz neoriģinālu materiālu kopiju izplatīšanas tiesību izsmelšana var attiekties tad, ja ir ievēroti nosacījumi, ko Tiesa noteikusi spriedumā *UsedSoft*⁵, proti:

- tiesību īpašnieks par samaksu, kas paredzēta, lai tam sniegtu tam piederošā darba kopijas ekonomiskajai vērtībai atbilstošu atlīdzību, ir piešķīris pirmajam pircējam šīs kopijas izmantošanas tiesības bez ierobežojuma laikā un
- pirmais pircējs, kas tālāk pārdod neoriģinālo materiālo kopiju, tās tālākpārdošanas brīdī padara nelietojamu jebkuru citu tā īpašumā esošu kopiju.

37. Atbilstoši vidusceļa pieejai, ko piedāvājusi Komisija, Tiesas spriedumā *UsedSoft*⁶ piedāvātās risinājums uz neoriģinālām materiālām kopijām ir attiecināms tikai konkrētajā gadījumā, proti, ja oriģinālā materiālā kopija ir bojāta. Protams, uz neoriģinālu materiālu kopiju izgatavošanu citiem mērķiem, nevis tiem, kas uzskaitīti Direktīvas 91/250 5. pantā, tostarp, lai tās pārdotu tālāk, nav attiecināma izplatīšanas tiesību izsmelšana. Tomēr uz neoriģinālas materiālas kopijas izgatavošanu, ja oriģinālā materiālā kopija ir bojāta, attiecoties Direktīvas 91/250 5. panta 1. vai 2. punkts, ja tas būtu vajadzīgs, lai likumīgs ieguvējs varētu izmantot kopiju paredzētajam mērķim. Komisija no minētā secina, ka uz šādos apstākļos izgatavotas neoriģinālas materiālas kopijas tālākpārdošanu attiektos izsmelšana ar nosacījumu, ka ir izpildīti šajā spriedumā noteiktie nosacījumi, kas ir apkopoti šo secinājumu 36. punktā.

38. Turpmāk izklāstītie elementi man šķiet liecinām par labu stingrajai pieejai, ko aizstāv *Microsoft*, kā arī Itālijas un Polijas valdības.

39. Pirmkārt, Direktīvas 91/250 4. panta c) punkta otrā teikuma, kurā ir paredzēta tikai viena atkāpe no izplatīšanas tiesībām šīs direktīvas kontekstā, formulējums man šķiet nesavietojams ar liberālo un vidusceļa pieeju divu iemeslu dēļ.

5 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

6 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

40. Pirmām kārtām šīs tiesību normas tekstā izsmelšana ir attiecināta tikai uz oriģinālo kopiju. Atbilstoši šai tiesību normai datorprogrammas kopijas pārdošana, ko veic tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu, “ir izsmēlusi tiesības šo eksemplāru izplatīt” (mans izcēlums). Kā uzsver *Microsoft*, vārdu “šo eksemplāru” lietojums izslēdz, ka noteikumu par izsmelšanu varētu piemērot jebkurai citai kopijai, nevis oriģinālajai kopijai, ko pārdod tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu.

41. Otrām kārtām, pretēji tam, ko apgalvo apsūdzētie, Latvijas valdība un Komisija, šīs tiesību normas tekstā izplatīšanas tiesību izsmelšana nav pakļauta nosacījumam, ka persona, kas to pārdod tālāk, ir padarījusi nelietojamu jebkuru citu savā īpašumā esošu kopiju vai ka oriģinālā materiālā kopija ir tikusi iznīcināta. Patiesībā šajā tiesību normā izplatīšanas tiesību izsmelšana beznosacījuma kārtā ir piešķirta jebkurai oriģinālai kopijai, ko ir pārdevis tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu.

42. Otrkārt, stingrā pieeja man šķiet atbilstoša noteikuma par izplatīšanas tiesību izsmelšanu vispārējai jēgai, kas paredzēta Savienības tiesību aktos autortiesību jomā, kā to norāda *Microsoft*. Direktīvas 91/250 4. panta c) punkta otrajam teikumam analogiska tiesību norma tika iekļauta arī Direktīvas 2001/29/EK⁷ 4. panta 2. punktā.

43. Tiesa interpretēja šo tiesību normu spriedumā *Art & Allposters International*⁸. Šis spriedums bija par to autortiesību pārkāpumu, kas attiecas uz aizsargāto darbu attēliem, kuri bez tiesību īpašnieku atļaujas ir tikuši pārnesti no papīra plakāta uz gleznošanas audeklu un pēc tam pārdoti uz šā jaunā nesēja. Tiesa nosprieda, ka izplatīšanas tiesību izsmelšana, kas paredzēta Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punktā, attiecas tikai uz sākotnējo nesēju, kurš ir ticis pārdots ar tiesību īpašnieka atļauju (papīra plakāts), un nevar tikt attiecināta uz jauno nesēju, kurā ir iekļauts aizsargāta darba attēls (gleznošanas audekls).

44. Manuprāt, tas, ka sākotnējais nesējs ir ticis iznīcināts, neietekmē Tiesas risinājumu spriedumā *Art & Allposters International*⁹. Tādējādi papīra plakāta iespējamā iznīcināšana nenozīmē, ka lietotājs, nepārkāpjot izplatīšanas tiesības, var pārceļt attēlu uz gleznošanas audeklu un to pārdot tālāk bez tiesību īpašnieka atļaujas. Tāpat grāmatas iznīcināšana nepiešķir tā īpašniekam tiesības pārdot tās fotokopiju, un arī vinila plates iznīcināšana nepiešķir tiesības pārceļt tās saturu uz kompaktdisku un pēdējo pārdot bez tiesību īpašnieka atļaujas.

45. Pēc analogijas Direktīvas 91/250 4. panta c) punkta otrajā teikumā paredzētā izplatīšanas tiesību izsmelšana attiecas tikai uz sākotnējo nesēju, ko ir pārdevis tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu (oriģinālā materiālā kopija). Pretēji tam, ko apgalvo apsūdzētie, Latvijas valdība un Komisija, noteikums par tiesību izsmelšanu nav piemērojams citu nesēju, kas iekļauj datorprogrammu, (neoriģinālas materiālas kopijas) tālākpārdošanai bez tiesību īpašnieka piekrišanas, pat ja sākotnējais nesējs tiek iznīcināts.

46. Treškārt, liberālā un vidusceļa pieeja man šķiet radušās, sajaucot noteikumus, kas reglamentē izplatīšanas tiesības, un noteikumus, kas reglamentē reproducēšanas tiesības.

7 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīva par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.). Saskaņā ar tās 4. panta 2. punktu “izplatīšanas tiesības attiecībā uz darba oriģinālu vai kopijām [Savienībā] neizbeidzas, izņemot gadījumus, kad [Savienībā] tiesību subjekts *attiecīgo tiesību objektu* pirmo reizi pārdod vai citādi nodod īpašumtiesības uz šo objektu citai personai, vai to dara ar šā subjekta piekrišanu” (mans izcēlums).

8 — Spriedums, 2015. gada 22. janvāris (C-419/13, EU:C:2012:27).

9 — Spriedums, 2015. gada 22. janvāris (C-419/13, EU:C:2012:27).

47. Tas pats attiecas uz nosacījumu, saskaņā ar kuru personai, kas veic tālākpārdošanu, tālākpārdošanas brīdī “ir jāpadara nelietoājama” jebkura tās īpašumā esoša kopija¹⁰. Proti, šis pienākums, kas minēts sprieduma *UsedSoft*¹¹ 70. un 78. punktā, ir uzlikts tālākpārdevējam, jo pretējā gadījumā tiktu pārkāptas *reproducēšanas* tiesības. Turpreti šim pienākumam nav nozīmes, nosakot, vai ir tikušas pārkāptas izplatīšanas tiesības.

48. Tāpat atbilstoši vidusceļa pieejai, ko aizstāv Komisija,¹² lietotājam, kurš izgatavo neoriģinālu materiālu kopiju Direktīvas 91/250 5. panta 1. vai 2. punktā paredzētajos apstākļos, ir tiesības, izpildot noteiktus nosacījumus, izplatīt šo kopiju.

49. Tomēr šajās tiesību normās ir paredzētas atkāpes tikai no *reproducēšanas* tiesībām. Pat pieņemot, ka lietotāja izgatavota kopija būtu likumīga, ņemot vērā apstākļus, kas paredzēti Direktīvas 91/250 5. panta 1. vai 2. punktā, tas nenozīmē, ka šim lietotājam ir tiesības pārdot šo kopiju, nepārkāpjot izplatīšanas tiesības. Tiesības izgatavot kopiju savai lietošanai nerada tiesības pārdot šo kopiju citai personai.

50. Ceturtkārt, domāju, ka liberālā pieeja, ko aizstāv apsūdzētie un Latvijas valdība, un vidusceļa pieeja, ko piedāvājusi Komisija, uzliek neoriģinālas materiālas kopijas ieguvējam sarežģīti izpildāmu, pat neiespējamu pierādīšanas pienākumu.

51. Cik man zināms, Tiesa vēl nav skaidri spriedusi par izsmelšanas pierādīšanas pienākumu saistībā ar Direktīvu 91/250. Tomēr atbilstoši vispārējiem principiem, kas reglamentē pierādīšanas pienākumu, pusei, kas izvirza aizstāvības pamatu, ir jāpierāda, ka tā izpilda tam paredzētos nosacījumus. Preču zīmju jomā Tiesa atbilstoši šiem principiem ir nospriedusi, ka personai, kas atsaucas uz tiesību izsmelšanu, ir jāpierāda, ka tā izpilda tam paredzētos nosacījumus¹³. Neredzu nevienu iemeslu atkāpties no šīs pieejas autortiesību jomā, ko tāpat apstiprina doktrīna¹⁴.

52. Piemērojot šos principus, neoriģinālās materiālas kopijas ieguvējam būtu jāpierāda, ka apsūdzēto, Latvijas valdības un Komisijas minētie nosacījumi ir izpildīti, tostarp iesniedzot pierādījumu par to, ka oriģinālā kopija ir tikusi iznīcināta un ka persona, kas veikusi tālākpārdošanu, ir padarījusi nelietojamu jebkuru citu tās īpašumā esošu kopiju. Uzskatu, ka ieguvējam šādu pierādījumu iesniegt būtu sarežģīti, pat neiespējami, tostarp tādu distances darījumu gadījumā kā pamatlietā aplūkotie. Ir jāpiebilst, ka, ja pircējs nevar pierādīt, ka uz iegādāto kopiju attiecas tiesību izsmelšana, viņš pakļauj sevi riskam, ka šī prettiesiskā kopija viņam tiks konfiscēta, piemērojot Direktīvas 91/250 7. panta 2. punktu.

53. Piektkārt un visbeidzot, domāju, ka apsūdzēto un Latvijas valdības aizstāvētā liberālā pieeja un Komisijas piedāvātā vidusceļa pieeja būtiski sarežģītu kontrafakta kopiju apkaršanu. Proti, kā to ir uzsvēris *Microsoft*, praksē bieži ir neiespējami atšķirt tiesisku rezerves kopiju (jo tā ir izgatavota atbilstoši Direktīvas 91/250 5. panta 2. punktam) no kontrafakta kopijas. Tādējādi, ja tiktu atļauts pārdot rezerves kopijas, kā ierosina apsūdzētie, Latvijas valdība un Komisija, iestādēm, kas ir pilnvarotas apkarot kontrafaktus, rastos lielas praktiskas grūtības.

10 — Skat. šo secinājumu 36. punktu.

11 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

12 — Skat. šo secinājumu 37. punktu.

13 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2001. gada 20. novembris, *Zino Davidoff un Levi Strauss* (no C-414/99 līdz C-416/99, EU:C:2001:617, 54. punkts). Tāpat Tiesa ir nospriedusi, ka LESD 34. un 36. pantam nav pretrunā valsts tiesību norma, kurā ir paredzēts, ka tiesību izsmelšanas nosacījumi ir jāpierāda personai, kura uz to atsaucas, izņemot apstākļus, kad šādā tiesību normā preču zīmes īpašniekam ir atļauts sadalīt valstu tirgus. Šajā ziņā skat. spriedumu, 2003. gada 8. aprīlis, *Van Doren + Q* (C-244/00, EU:C:2003:204, 35.–42. punkts).

14 — Walter, M. un von Lewinski, S., *European Copyright Law: A Commentary*, Oxford University Press, Oxford, 2010, Nr. 5.4.33: “Whoever alleges that the right of distribution with regard to a specific copy is exhausted, in principle, has to bear the burden of proof according to the general rules.” (brīvs tulkojums: “Jebkuram, kurš atsaucas uz izplatīšanas tiesību izsmelšanu attiecībā uz konkrētu kopiju, principā ir jāuzņemas pierādīšanas pienākums, piemērojot vispārīgos noteikumus.”)

54. Ņemot vērā visus šos iemeslus, es uzskatu, ka Direktīvas 91/250 4. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesību īpašnieka ekskluzīvas izplatīšanas tiesības tiek pārkāptas šo secinājumu 25. punktā norādītajos apstākļos.

C – Par reproducēšanas tiesību pārkāpuma pastāvēšanu tādēļ, ka tiek pārdotas neoriģinālas materiālas datorprogrammu kopijas

55. Lai arī izplatīšanas tiesību pārkāpuma konstatējums varētu būt pietiekama atbilde uz Tiesai uzdotajiem jautājumiem, ņemot vērā iesniedzējtiesas izteiktās šaubas un tās minētos Direktīvas 91/250 noteikumus, man šķiet svarīgi izvērtēt, vai Direktīvas 91/250 4. panta a) punkts, kā arī 5. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šo secinājumu 25. punktā norādītajos apstākļos tiek pārkāptas tiesību īpašnieka ekskluzīvas reproducēšanas tiesības.

56. Pamatlietā netiek apstrīdēts, ka apsūdzētie ir pārdevuši vairākas neoriģinālas materiālas datorprogrammu kopijas, kas ir tikušas izgatavotas bez tiesību īpašnieka, proti, *Microsoft*, atļaujas. Šādu kopiju izgatavošana apdraud *Microsoft* reproducēšanas tiesības, ja vien netiek pierādīts, ka uz tām attiecas atkāpe no reproducēšanas tiesībām.

57. Direktīvas 91/250 5. pantā ir noteiktas divas atkāpes, kurām, iespējams, ir nozīme pamatlietas apstākļos un uz kurām ir atsauksies iesniedzējtiesa. Principā reproducēšanai nav jāsaņem tiesību īpašnieka atļauja, pirmkārt, ja tas ir vajadzīgs, lai likumīgais ieguvējs lietotu datorprogrammu saskaņā ar mērķi, kam tā domāta (šīs direktīvas 5. panta 1. punkts), vai, otrkārt, ja rezerves kopijas izgatavošana ir vajadzīga, lai programmu varētu lietot (šīs direktīvas 5. panta 2. punkts).

58. Iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai brīdī, kad attiecīgās neoriģinālās materiālās kopijas pamatlietā tika izgatavotas, tās patiešām bija kopijas, kas ir vajadzīgas datorprogrammu lietošanai, vai rezerves kopijas šo tiesību normu izpratnē. Manuprāt, rīkojumā par prejudiciālā jautājuma uzdošanu izklāstītajos konstatētajos faktos nav nevienas norādes šajā saistībā.

59. Tomēr, pat pieņemot, ka attiecīgās neoriģinālās materiālās kopijas pamatlietā to izgatavošanas brīdī ietilpa Direktīvas 91/250 5. pantā paredzēto atkāpju piemērošanas jomā, uzskatu, ka to tālākpārdošanas rezultātā tiek zaudēta iespēja piemērot šīs atkāpes turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

60. Pirmkārt, no Direktīvas 91/250 5. panta 1. punkta teksta izriet, ka neoriģināla materiāla kopija ir jāizgatavo likumīgam ieguvējam, lai viņš varētu lietot datorprogrammu saskaņā ar mērķi, kam tā ir domāta. Tomēr datorprogrammas tālākpārdošanas gadījumā šis likumīgais ieguvējs nodod lietošanas tiesības, kuras tam ir attiecībā uz šo programmu, un tam ir jāpārtrauc to lietot. Tādējādi tas vairs nevar atbilst nosacījumam, ka neoriģinālā materiālā kopija ir vajadzīga, lai tas varētu lietot datorprogrammu saskaņā ar mērķi, kam tā ir domāta. Kā norāda Komisija, termins “lietot” šajā tiesību normā nav interpretējams tādējādi, ka tas iekļautu neoriģinālo materiālo kopiju izgatavošanu tālākpārdošanas mērķiem.

61. Otrkārt, Direktīvas 91/250 5. panta 2. punkts ļauj domāt, ka persona, kurai ir programmas lietošanas tiesības, izgatavo rezerves kopiju, “ja tā vajadzīga, lai programmu varētu lietot”. Tāpat datorprogrammas tālākpārdošanas gadījumā tās turētājam ir jāizbeidz tās lietošana un tas vairs nevar atbilst šim nosacījumam.

62. No iepriekš minētā izriet, ka tādas neoriģinālās materiālās kopijas pārdošanas rezultātā – kā norāda *Microsoft* un Itālijas valdība –, kurai tiesību īpašnieks nav devis atļauju, tiks aizskartas reproducēšanas tiesības tādēļ, ka vairs nebūs piemērojamas Direktīvas 91/250 5. panta 1. un 2. punktā paredzētās atkāpes.

63. Sprieduma *UsedSoft*¹⁵ 70. un 78. punkts, šķiet, apstiprina šo interpretāciju, jo Tiesa nosprieda, ka tālāk pārdevējam ir jāpadara nelietoama jebkura tā īpašumā esoša kopija, kas nav tālāk pārdotā kopija, citādi tiktu pārkāptas reproducēšanas tiesības. Proti, kopijas, kas ir jāpadara nelietoamas, manuprāt, tostarp ietver tās kopijas, ko persona, kas veic tālāk pārdošanu, ir izgatavojusi saskaņā ar Direktīvas 91/250 5. panta 1. punktu vai 2. punktu.

64. Savos rakstveida apsvērumos apsūdzētie ir apstiprinājuši, ka visas attiecīgās datorprogrammu kopijas pamatlietā viņi bija iegādājušies no uzņēmumiem vai privātpersonām, kuras tās vairs nelietoja.

65. Ir acīmredzams, ka par šo faktu jautājumu ir jāspriež iesniedzējtiesai, nevis Tiesai. Ja tiek pierādīts, ka apsūdzētie patiešām ir pārdevuši neoriģinālās materiālās kopijas, ko ir izgatavojušas trešās personas, viņiem nevarēs pārnest Direktīvas 91/250 4. panta a) punktā paredzēto reproducēšanas tiesību pārkāpumu.

66. Šādā gadījumā uz apsūdzētajiem tomēr varētu attiekties Direktīvas 91/250 7. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunkts. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai apsūdzētie atbilst nosacījumiem, kas paredzēti šajās tiesību normās, it īpaši, vai viņi zināja vai viņiem bija iemesls uzskatīt, ka attiecīgās kopijas pamatlietā bija nelikumīgas.

67. Jāpiebilst, ka nelikumīgas datorprogrammas kopijas var tikt konfiscētas saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, piemērojot Direktīvas 91/250 7. panta 2. punktu.

68. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka Direktīvas 91/250 4. panta a) punkts, kā arī 5. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesību īpašnieka ekskluzīvās reproducēšanas tiesības tiek pārkāptas šo secinājumu 25. punktā norādītajos apstākļos.

D – Par sprieduma “*UsedSoft*” piemērojamību šajā lietā

69. Apsūdzētie, Latvijas valdība un Komisija savos apsvērumos ir balstījuši savus argumentus uz vairākām sprieduma *UsedSoft*¹⁶ daļām. Iesniedzējtiesa šaubās arī par to, vai šis spriedums ir piemērojams pamatlietas apstākļos.

70. Pēc tam, kad esmu izvērtējis, vai tādos apstākļos kā pamatlietā pastāv izplatīšanas tiesību pārkāpums un reproducēšanas tiesību pārkāpums, uzskatu, ka vēl ir svarīgi izklāstīt iemeslus, kādēļ es uzskatu, ka šim spriedumam ir tikai ierobežota nozīme izskatāmajā lietā.

71. Jāatgādina, ka minētā lieta attiecās uz tādu lietotu lietošanas licenču tālāk pārdošanu, ko veicis *UsedSoft*, kuras attiecās uz datorprogrammu nemateriālajām kopijām, kas tikušas lejuplādētas no tiesību īpašnieka *Oracle* interneta vietnes. Pēdējais minētais iebilda pret šo tālāk pārdošanas praksi, tostarp apgalvojot, ka izplatīšanas tiesību izsmelšanas noteikums nav piemērojams šādām nemateriālajām kopijām¹⁷.

15 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

16 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

17 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs, *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407, 53. punkts).

72. Tiesa nosprieda, ka izsmelšanas noteikumam ir jābūt piemērojamam gan materiālajām, gan nemateriālajām datorprogrammas kopijām¹⁸. Konkrēti attiecībā uz nemateriālajām kopijām Tiesa precizēja, ka izsmelšana būtu jāattiecinā uz nemateriālu kopiju, kas lejuplādēta ar interneta palīdzību, ja tiesību īpašnieks, saņemot samaksu, kas viņam ļauj saņemt darbu, kas viņam pieder, kopijas ekonomiskajai vērtībai atbilstošu atlīdzību, ir nodevis šīs kopijas lietošanas tiesības bez laika ierobežojuma¹⁹.

73. Turklāt, lai saglabātu izsmelšanas normas lietderīgo iedarbību, Tiesa nosprieda, ka, atkāpjoties no tiesību īpašnieka ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām, šādas nemateriālas kopijas otrais ieguvējs ir tiesīgs izgatavot tās kopiju uz sava datora, lai lietotu programmu saskaņā ar mērķi, kam tā domāta, piemērojot Direktīvas 91/250 5. panta 1. punktu²⁰.

74. Manuprāt, Tiesas izmantotais risinājums šajā spriedumā ir balstīts uz vēlmi saglabāt izplatīšanas tiesību izsmelšanas lietderīgo iedarbību, attiecinot tās piemērošanas jomu uz nemateriālām datorprogrammu kopijām. Pretēja risinājuma rezultātā tiesību īpašnieki sliktos izplatīt savas datorprogrammas nemateriālā formā, lai izvairītos no izsmelšanas noteikuma.

75. Tomēr pamatlīetas apstākļi ir būtiski atšķirīgi no tiem, kas bija sprieduma *UsedSoft*²¹ pamatā.

76. Pirmkārt, neviens no Tiesai iesniegtajos lietas materiālos iekļautajiem elementiem šajā lietā neļauj domāt, ka apsūdzētie būtu pārdevuši lietošanas licences, kas attiecas uz nemateriālajām kopijām, par kurām ir runa spriedumā *UsedSoft*²². Tieši otrādi, netiek apstrīdēts, ka pamatlīeta attiecas uz neoriģinālajām *materiālajām* datorprogrammu kopijām.

77. Otrkārt, iemesli, kas Tiesai lika izmantot šo risinājumu minētajā spriedumā, nav attiecināmi uz šo lietu. Proti, tādu oriģinālo materiālo kopiju drīzāk "klasiskajā" kontekstā, kas tikušas pārdotas ar tiesību īpašnieka piekrišanu, nav īpaša riska, ka tiks apdraudēta izplatīšanas tiesību izsmelšanas noteikuma lietderīgā iedarbība. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka *Microsoft* neapstrīd, ka uz šo datorprogrammu oriģinālajām materiālajām kopijām, ko tas pats ir pārdevis vai tas darīts ar tā piekrišanu, attiecas izplatīšanas tiesību izsmelšana. Tā, pretēji *Oracle*, lietā *UsedSoft*²³ *Microsoft* iebilst nevis pret lietotu oriģinālo kopiju tirgus rašanos, bet gan pret lietotu neoriģinālo kopiju, kas tikušas izgatavotas un pārdotas bez tā piekrišanas, tirgus rašanos.

78. Ņemot vērā šīs atšķirības starp šīs lietas apstākļiem un tiem, par kādiem ir ticis pasludināts spriedums *UsedSoft*²⁴, uzskatu, ka minētais spriedums tikai zināmā mērā ir izmantojams šajā lietā. Kā pareizi norādījusi Komisija, Tiesa minētajā spriedumā vienkārši nav izvērtējusi jautājumu par neoriģinālu materiālu kopiju tālākpārdošanu.

79. Šis precizējums nav tikai teorētisks. Proti, no tā izriet, ka risinājums, kas izmantots minētajā spriedumā, kurā ir noteikti nosacījumi, kurus izpildot, netiek pārkāptas izplatīšanas tiesības, veicot nemateriālu kopiju tālākpārdošanu, nav pēc analogijas piemērojams tādiem apstākļiem kā pamatlīetā esošie, pretēji tam, ko apgalvojuši apsūdzētie, Latvijas valdība un Komisija²⁵.

18 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs, *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407, 59. punkts).

19 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs, *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407, 72. punkts).

20 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs, *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407, 83. un 88. punkts).

21 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

22 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

23 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

24 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

25 — Skat. šo secinājumu 36. un 37. punktu.

80. Apkopojot ir jānorāda, ka risinājums spriedumā *UsedSoft*²⁶ attiecas uz konkrētu kontekstu, kad tiek pārdotas lietošanas licences, kuras attiecas uz nemateriālām datorprogrammu kopijām, ko Savienības likumdevējs, pieņemot Direktīvu 91/250, nebija skaidri paredzējis. Ārpus šā konkrētā konteksta ir klasiski jāpiemēro tiesību normas, kas reglamentē ekskluzīvās izplatīšanas un reproducēšanas tiesības, konkrēti, Direktīvas 91/250 4. un 5. pants.

E – Par piedāvātā risinājuma praktiskajām sekām

81. Pieejas, ko es piedāvāju Tiesai, praktiskās sekas ir šādas.

82. Ja datorprogrammas oriģinālā kopija, ko pārdod tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu, tiek iekļauta materiālā nesējā, tikai šai oriģinālajai materiālajai kopijai ir piemērojams noteikums par izplatīšanas tiesību izsmelšanu. Personai, kas veic šādas kopijas tālākpārdošanu, turklāt ir jāpadara nelietojama jebkura cita viņa rīcībā esoša kopija, citādi tiks pārkāptas reproducēšanas tiesības. Līdz ar to šī pieeja radīs juridisku šķērslī tam, lai rastos lietotu datorprogrammu neoriģinālo materiālo kopiju tirgus, bet nekavēs šāda tirgus rašanos attiecībā uz oriģinālajām kopijām.

83. Ja oriģinālā kopija nav iekļauta materiālā nesējā, ir jāpiemēro risinājums, ko Tiesa izmantojusi spriedumā *UsedSoft*²⁷, lai saglabātu izsmelšanas noteikuma lietderīgo iedarbību. Tādējādi nemateriālu kopiju izplatīšanas tiesības ir izsmeltas, ja tiesību īpašnieks par samaksu, kas paredzēta, lai tam sniegtu tam piederošā darba kopijas ekonomiskajai vērtībai atbilstošu atlīdzību, ir piešķīris pirmajam pircējam minētās kopijas izmantošanas tiesības bez ierobežojuma laikā (72. punkts). Turklāt personai, kas veic tālākpārdošanu, ir jāpadara nelietojama jebkura cita viņa rīcībā esoša kopija, citādi tiks pārkāptas reproducēšanas tiesības (70. un 78. punkts). Šāds risinājums ļauj rasties lietotu nemateriālu datorprogrammu kopiju tirgum.

VI – Secinājumi

84. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, piedāvāju Tiesai uz Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Padomes 1991. gada 14. maija Direktīvas 91/250/EEK par datorprogrammu tiesisko aizsardzību, kas grozīta ar Padomes 1993. gada 29. oktobra Direktīvu 93/98/EEK par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņu saskaņošanu, 4. panta a) un c) punkts, kā arī 5. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesību īpašnieka ekskluzīvās reproducēšanas un izplatīšanas tiesības tiek apdraudētas, ja lietotājs bez tiesību īpašnieka atļaujas uz cita materiālā nesēja, nevis uz oriģinālā materiālā nesēja izgatavo datorprogrammas kopiju un ja šis vai cits lietotājs pārdod šo kopiju bez tiesību īpašnieka atļaujas, pat tādos apstākļos, kad:

- oriģinālais materiālais nesējs ir bojāts un
- minētās kopijas pārdevējs padara nelietojamu jebkuru citu savā īpašumā esošo kopiju.

26 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).

27 — Spriedums, 2012. gada 3. jūlijs (C-128/11, EU:C:2012:407).